

**ALANYAZINDA BULUNMAYAN BAĞLAMA İCRA
TERİMLERİNİN MESLEKİ MÜZİK EĞİTİMİNE
KAZANDIRILMASINA DAİR BİR ALAN
ÇALIŞMASI**

Oğuzhan Şafak KURT

Yüksek Lisans Tezi

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

2022

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**ALANYAZINDA BULUNMAYAN BAĞLAMA İCRA TERİMLERİNİN MESLEKİ
MÜZİK EĞİTİMİNE KAZANDIRILMASINA DAİR BİR ALAN ÇALIŞMASI**

(A Field Study on the Introduction of Baglama Performance Terms, Which Are Not Found in
the Literature, to Professional Music Education.)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Oğuzhan Şafak KURT

Danışman: Doç. Dr. Ahmet FEYZİ

Erzurum
Haziran, 2022

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

OĞuzhan Şafak KURT tarafından hazırlanan ‘‘Alanyazında Bulunmayan Bağlama İcra Terimlerinin Mesleki M¼zik EĞitimine Kazandırılmasına Dair Bir Alan Çalışması’’ başlıklı çalışması 30/06/2022 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda baŐarılı bulunarak j¼rimiz tarafından G¼zel Sanatlar Ana Bilim Dalı, M¼zik EĞitimi Bilim Dalında y¼ksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

J¼ri BaŐkanı: Doç. Dr. Koray ÇELENK

Atat¼rk niversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Danışman: Doç. Dr. Ahmet FEYZİ

Atat¼rk niversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

J¼ri yesi: Doç. Dr. G¼kalp PARASIZ

Balıkesir Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Bu tezin Atat¼rk niversitesi Lisans¼st¼ EĞitim ve Ğretim Y¼netmeliĐi'nin ilgili maddelerinde belirtilen Őartları yerine getirdiğini onaylarım.

.... / / 202..

Aslı ıslak imzalıdır

Prof. Dr. Adnan K¼Ç¼KOĐLU

Enstit¼ M¼d¼r¼

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Alanyazında Bulunmayan Bağlama İcra Terimlerinin Mesleki Müzik Eğitime Kazandırılmasına Dair Bir Alan Çalışması” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

30/06/2022

Aslı ıslak imzalıdır

Oğuzhan Şafak KURT

Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun/.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

Enstitü Yönetim Kurulunun/.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Yapılan bu alıŐma, Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinasyon Birimi tarafından projelendirilmiŐtir. Destekleri için Atatürk Üniversitesi BAP Koordinasyon Birimine teşekkür ederim.

Ayrıca;

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum araştırmanın her aŐamasında bilgi ve deneyimlerini benimle paylaŐan, bana yol gösteren değerli danıŐmanım Doç. Dr. Ahmet FEYZİ'ye ve sayın jüri üyelerimiz Doç. Dr. Gökalp PARASIZ ve Doç. Dr. Koray ÇELENK'e teŐekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum. Ayrıca bu yolda desteklerini üzerimden hiçbir zaman eksik etmeyen ve her koŐulda yanımda olan kıymetli aileme sonsuz teŐekkürlerimi sunuyorum.

Oğuzhan Şafak KURT

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ALANYAZINDA BULUNMAYAN BAĞLAMA İCRA TERİMLERİNİN MESLEKİ MÜZİK EĞİTİMİNE KAZANDIRILMASINA DAİR BİR ALAN ÇALIŞMASI

Oğuzhan Şafak KURT

Haziran 2022, 42 Sayfa

Amaç: Bu araştırmanın amacı, uygulamada fiili olarak kullanılan fakat alanyazında bulunmayan bağlama çalım terimlerinin alan araştırma yöntemiyle tespit edilmesi ve mesleki müzik eğitimine kazandırılmasıdır.

Yöntem: Bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden biri olan olgubilim (fenomenoloji) çalışmasıdır. Araştırmada olgubilim deseni kullanılarak araştırma sürecinde oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla bağlama eğitiminde kullanılan fakat henüz literatürde yer almayan bağlama çalım terimlerini mesleki müzik eğitimine kazandırmayı amaçlamıştır. Yine bu paralelde ortak kullanılan fakat farklı olarak isimlendirilen çalım terimleri de tasnif edilerek raporlaştırılmıştır.

Bulgular: Bu araştırmada, uygulamada fiili olarak kullanılan fakat alanyazında bulunmayan “parmak sürme, yarım ay tezene, yedirme, daire çizme, geciktirme, kesme, ezme, sızlatma” ve alanyazında farklı isimlendirmeler ile var olan “mute tekniği, tel ayırma, takma tezene” adlı bağlama çalım terimlerine ulaşılmıştır. Alanda uzman eğitimciler ile görüşmeler sonucunda elde edilen çalım terimleri analiz edilmiştir.

Sonuçlar: Araştırma sonucunda, uygulamada fiili olarak kullanılan fakat ilgili alanyazında bulunmayan 8 adet, alanyazında farklı isimlerle bulunan 3 adet bağlama çalım terimine ulaşılmış ve analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: bağlama eğitimi, bağlama çalım teknikleri, Türk Halk Müziği, bağlama çalım terimleri.

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

A FIELD STUDY ON INTRODUCTION TO VOCATIONAL MUSIC EDUCATION OF BAĞLAMA EXECUTIVE TERMS THAT ARE NOT IN THE FIELD.

Oğuzhan Şafak KURT

June 2022, 42 Pages

Purpose: The aim of this research is to determine the terms of baglama playing, which are actually used in practice but not found in the literature, by field research method and to bring them into professional music education.

Method: This research is a phenomenology study, which is one of the qualitative research designs. Through the semi-structured interview form created in the research process by using the phenomenology design in the research, it aimed to bring the terms of baglama playing, which are used in baglama education but not yet included in the literature, to professional music education. Again in this parallel, playing terms that are used in common but named differently are also classified and reported.

Findings: In this research, the baglama named “finger rubbing, half-moon tease, feeding, drawing circles, delaying, cutting, crushing, stinging” and “mute technique, wire separation, aliasing”, which are used in practice but not found in the literature, and which exist with different names in the literature are discussed. playing terms have been reached. The playing terms obtained as a result of interviews with expert trainers in the field were analyzed.

Conclusions: As a result of the research, 8 terms that are actually used in practice but not found in the related literature, and 3 terms that are found with different names in the literature have been reached and analyzed.

Keywords: baglama training, baglama playing techniques, Turkish Folk Music, baglama playing terms.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	iii
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	ix
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş.....	1
Araştırmanın Amacı.....	2
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi.....	2
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	2
İKİNCİ BÖLÜM.....	3
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar.....	3
Türk Halk Müziği.....	3
Mesleki Müzik Eğitiminde Türk Halk Müziği.....	4
Mesleki Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimi ve Bağlama.....	4
Bağlama Terminolojisi.....	5
İlgili Araştırmalar.....	6
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	9
Yöntem.....	9
Araştırma Yöntemi.....	9
Evren ve Örneklem.....	9
Veri Toplama Araçları.....	9
Süreç.....	10
Verilerin Analizi.....	10
Araştırmacı Rolü.....	11
Geçerlik ve Güvenirlik.....	11
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	12

Bulgular	12
Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar	12
<i>Mute Tekniği-Perdeleme-Gölgeleme</i>	12
<i>Tel Ayırma-Kıstırma</i>	12
<i>Takma Tezene-Yumuşatma</i>	13
İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar	14
<i>Parmak Sürme</i>	14
<i>Yarım Ay Tezene</i>	17
<i>Yedirme</i>	19
<i>Daire Çizme (Çevirme)</i>	20
<i>Geciktirme</i>	22
<i>Kesme</i>	23
<i>Ezme</i>	24
<i>Sızlatma</i>	26
BEŞİNCİ BÖLÜM	28
Sonuç	28
Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	28
İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	28
Öneriler	29
KAYNAKÇA	30
EKLER	31
EK-1. Görüşme Formu	31
ÖZGEÇMİŞ	32

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. <i>Mute Tekniği</i>	12
Şekil 2. <i>Tel Ayırma Tekniği</i>	13
Şekil 3. <i>Konya Tavrının Bağlama Telleri Üzerindeki Gösterimi</i>	14
Şekil 4. <i>Konya Tavrı</i>	14
Şekil 5. <i>Takma Tezene Tekniği</i>	14
Şekil 6. <i>Yatay Pozisyon İçin Gam Örneği</i>	15
Şekil 7. <i>Dikey Pozisyon İçin Gam Örneği</i>	15
Şekil 8. <i>Parmak Sürme Tekniği</i>	16
Şekil 9. <i>Somalı Zeybeği Adlı Eserin Notası</i>	17
Şekil 10. <i>1. Tezene Tutuş Örneği</i>	17
Şekil 11. <i>2. Tezene Tutuş Örneği</i>	18
Şekil 12. <i>Parmakların Açık Gösterimi</i>	18
Şekil 13. <i>Yarım Ay Tezene Tutuş Örneği</i>	19
Şekil 14. <i>Sol El Parmağının Notalara Dik Basım Örneği</i>	19
Şekil 15. <i>Doğru Tezene Tutuşu</i>	20
Şekil 16. <i>Kayseri Tavrı</i>	21
Şekil 17. <i>Kayseri Tavrının Bağlama Telleri Üzerinde Gösterimi</i>	21
Şekil 18. <i>Daire Çizme (çevirme) Örneği</i>	21
Şekil 19. <i>Konya Tavrı</i>	22
Şekil 20. <i>Uzun Sap Bağlamada Baş Parmağın Kullanımı</i>	23
Şekil 21. <i>Elmaların Yongası Adlı Eserin Notası</i>	24
Şekil 22. <i>Si Bemol 2 Notasında Ezme Tekniği</i>	25
Şekil 23. <i>Do Diyez Notasında Ezme Tekniği</i>	25
Şekil 24. <i>Fa Diyez 3 Notasında Ezme Tekniği</i>	25
Şekil 25. <i>Çarpma Tekniğinin Nota Üzerinde Gösterimi</i>	26
Şekil 26. <i>Sızlatma Tekniği</i>	27

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Evrensel bir dil olarak kabul edilen müziğin de her dil gibi kendine göre yazısı ve kuralları bulunmaktadır. Bu kurallarının en çok kullanıldığı alan ise notalardan oluşan eğitim-öğretim materyalleri olarak bilinmektedir. Müzik eğitiminde özellikle çalgı eğitimi alanında eğitimci ve öğrencinin meşk yapma esnasında aynı dili (müzik dilini) konuşması oldukça önemlidir. Müzik alanında evrensel bir dil kullanılmasının yanı sıra, özellikle meşk esnasında evrensel olmayan yani mesleki terimlerin kullanıldığını duymakta mümkündür.

Bir enstrüman çalmak; insan ve müziği bir araya getiren, insanın kendisini fark etmesine ve bütünleşmesine kaynaklık eden, duygu ve düşüncelerini açık bir dille ifade etmesine olanak sağlayan kısacası müzik sanatının, müzik eğitiminin en önemli yapı taşlarından birisidir.

İlgili alanyazın taraması yapıldıktan sonra kültürümüzün en önemli çalgılarından biri olan bağlama çalgısının öğretiminde birtakım sorunların olduğu görülmüştür. Bu sorunlar genellikle bağlama çalım terimlerinin, mesleki bağlama eğitiminde bir standardının olmaması üzerinedir. Standart bir bağlama çalım terminolojisinin olması, mesleki bağlama eğitiminin sürekliliği ve geçerliliği adına önem taşımaktadır. Bu nedenle mesleki bağlama eğitiminde kullanılan çalım terimlerine belli bir standart kazandırılması amacı ile planlanan bu araştırmanın alana ait bir veri tabanı oluşturması beklenmektedir.

Çalgı eğitiminde kullanılan, meşk yöntemi de dahil olmak üzere vazgeçilmez kaynaklarımız olan metotlar, mesleki bağlama eğitimi içinde önem arz etmektedir. Tüm enstrümanların eğitiminde önemli olduğu üzere, eğitim süresinin uzun yıllar boyunca devam ettiği bağlama çalgısının eğitiminde de rol oynamasının fayda sağlayacağı bilinen metotlar; yakın zamanda mesleki bağlama eğitimine adapte olmuştur. Bahsi geçen problemlerle karşı karşıya kalmasına rağmen mesleki bağlama eğitiminde standart terminolojiye yönelik çalışmalar da yapılmıştır. Bağlamanın, mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda yaygın bir şekilde kullanılmasıyla birlikte, alana özgü çalışmalara daha çok ihtiyaç duyulmuştur. Ancak bağlama metodolojisi anlamında hissedilen en büyük eksiklik fiili icra çalışmaları ile metodoloji arasındaki ilişkinin tam olarak kurulamamasıdır. Bu bağlamda en büyük kopukluk ise terminoloji anlamında görülmektedir ki yapılan bu çalışma terminolojik anlamda kopukluk hissedilen fiili alan ve yazılı alanı birleştirmeyi ve ilişkilendirmeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, uygulamada fiili olarak kullanılan fakat alanyazında bulunmayan bağlama çalım terimlerinin alan araştırma yöntemiyle tespit edilmesi ve mesleki müzik eğitimine kazandırılmasıdır.

Bu bağlamda araştırmanın problem cümlesi “Mesleki bağlama eğitiminde kullanılan fakat alan yazında olmayan veya ne anlama geldiği yazılı olarak açıklanmamış icra terimleri var mıdır?” şeklinde oluşturulmuştur. Bu kapsamda cevaplanmış olan alt problemler şu şekildedir:

1. Alanyazında aynı anlama gelen fakat farklı isimlere sahip olan çalım terimleri nelerdir?
2. Alan araştırması ile bulunan ve uygulamada fiili olarak kullanılan fakat ilgili alanyazında bulunmayan terimler nelerdir, çalım şekilleri nasıldır?

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Mesleki bağlama eğitiminde en yaygın kullanılan meşk yönteminin, belli bir standartlık kazanamaması gerekçesi ile çalım terimlerinin standart hale getirilmesi mesleki müzik eğitimi açısından önem göstermektedir. Dolayısıyla fiili olarak kullanılan ve alan yazında henüz yer almayan çalım terimlerinin mesleki müzik eğitimine kazandırılması hem bu sürecin standart hale getirilmesinde hem de eğitim-öğretim birliği sağlanmasında en önemli çalışmaların başında yer almaktadır. Yine aynı paralelde kültürümüzün bir dalı olan bağlama çalgısında farklı kültürlerden gelen farklı isimlere sahip çalım terimlerinin aynı isimde buluşması mesleki bağlama eğitiminin kalitesi ve sürekliliği açısından da önem taşımaktadır. Aynı zamanda uygulama olarak kullanılan fakat henüz isimlendirilmemiş bazı terimlerin ortak görüşler doğrultusunda isimlendirilerek yaygın kullanıma alınması da bu bağlamda önem taşıyan bir konu olarak görülmektedir. Yapılan bu araştırma, bahsi geçen alana katkı sağlamanın yanı sıra, mesleki bağlama eğitiminde kullanılan çalım terimlerine ilişkin bir alan araştırması yapıp elde edilen terimlerin analizi sonucunda toplu bir bağlama çalım terminolojisi sunabilmek ve bundan sonra yapılacak araştırmalara kaynak olabilmesi yönü ile önem taşımaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmada, verilerin toplanması için alanda uzman eğitimciler ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Fakat dünyayı ve ülkemizi etkisi altına alan Covid-19 salgın hastalığından dolayı yüz yüze görüşmeyi kabul etmeyen eğitimcilerimiz ile online görüşmeler yapılmıştır. Yapılan bu görüşme türü ise araştırmanın sınırlılıkları olarak ele alınmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Türk Halk Müziği

Türk halk müziği, kültürümüzün etkilerini günümüze taşıyan ve içerisinde savaş, aşk, acı, keder, sevinç, asker vb. konularını barındıran , kültürümüze ait çalgıları, söyleyiş tarzları ve biçimleri olan halk ezgileridir. Yüzyıllar boyunca dilden dile aktarılmış olan Türk Halk Müziği, içerisinde yazıldığı dönemin müzikal yapısını barındırmakla beraber o dönemin kültürel anlamda derinliklerini de bizlere sergileyebilecek bir yapıya sahiptir. Halk edebiyatından ortaya çıkan Türk Halk Müziğinin büyük bir bölümü sözlü ezgilerden oluşturulmuştur. Bunun yanı sıra sözsüz yani çalgısal ezgilerde Türk Halk Müziğinin bir parçasıdır.

Büyükyıldız (2015), Türk halk müziğini; “halkın ortak duygu ve düşüncelerini yansıtan, halkın içinde her zaman var olan halk sanatçıları tarafından yakılmış, yaratılmış bestelenmiş, değişimler ve yoğunlularla dilden dile, telden tele, kulaktan kulağa yayılarak geçmişten günümüze ulaşmış, bir ulusun özüne özgü geleneksel müziğidir” olarak tanımlamaktadır (ss. 108).

Arseven (1992), ise; “bir sanat endişesi olmadan, halkın duygu ve düşüncelerini, sevinç ve acılarını, yiğitlik, göç, sevgi, sıla özlemi ve daha güncel yaşamın toplumsal olaylarını, sade fakat içten gelen ezgilerle anlatabilen ve halkın ortak yaratma gücünün ürünü olan müzik, halk müziği kavramını içerir” olarak yorumlamıştır (ss.15).

Genellikle halk müziklerinde yani belli bir kültürün oluşturduğu müziklerde sanat endişesinin olmaması, akıllara sanattan uzak kuralsız bir müzik türü olduğunu getirebilmektedir. Belli bir yaşanmışlıklar sonucunda yazılmış hatta yakılmış türkülerde detaylı bir kurallar zinciri aramamız doğru değildir, aksine Halk Müziği için her türkü bir kuraldır diyebiliriz.

Özbek’e (2014) göre, tabi ki sanat endişesi gütmemesi, ya da duygu-düşünce veya yaşanmışlıktan ibaret olması onların sanattan uzak olduğu anlamına gelmemelidir. “Şüphesiz ki halk sanatlarının birçoğunun yaradılışında sanat ve bilim şuuru yoktur, fakat bu onların kuralsız olduğu anlamına gelmez. Sanatta, kuralların eserlerden çıktığını unutmamak gerekir. Bir umman görünümünde olan Halk Müziğinde, her türkü bir kurallar demetidir” (ss.985).

Mesleki Müzik Eğitiminde Türk Halk Müziği

Eğitmcilerde, Halk Müziğinin kültürümüzü yansıtan en önemli alanlardan biri olduğunu savunmaktadır. Müziğin insan yaşamının her anında olması, insanların duygu düşüncelerini ve zevklerini geliştirdiğini, yaşadığı dönemin siyasi, ekonomik ve kültürel etkilerini daha rahat gösterebilmesine fayda sağlamaktadır. Bu nedenle müzik, toplumun en önemli kültürel öğelerinden biri olarak önemini korumaktadır.

Kendine müziği meslek edinmek, bu alanda kendini geliştirmek ve müzik dünyasında var olmak isteyen bireylerin, konservatuvar-güzel sanatlar fakültesi ve eğitim fakültelerinden aldığı eğitim türüdür. Bu eğitim sonucunda bireyler almış olduğu alan eğitimleri sayesinde, müziği kendilerine meslek edinirler.

Uçan (2005) mesleki müzik eğitimini; “müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar” olarak tanımlamıştır (ss.32).

Türkiye’de mesleki Türk Halk Müziği veren üniversiteler, dernekler veya cemiyetlerin olduğu bilinmektedir. Son yıllara kadar derneklerde ve cemiyetlerde verilen Türk Halk Müziği dersleri belli bir metoda bağlı kalmaksızın genellikle usta çırak ilişkisi yani meşk yöntemi ile verilmiştir. Fakat bu eğitimlerin büyük bir bölümünün çalgı eğitimi alanında verildiği bilinmektedir. Son yıllarda mesleki Türk Halk Müziği’nin üniversitelere dahil edilmesi, bu alanda verilen eğitimlerin daha sistemli olmasını zorunla kılmıştır.

Mesleki Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimi ve Bağlama

Müzik eğitiminin bir dalı olan mesleki bağlama eğitimi genel müzik eğitiminin vazgeçilmez bir parçasıdır. Bir çalgıyı çalabilmek için bazı becerilerin sıralı olarak kazanılmasına dayalı uzun bir eğitim sürecidir. Bağlama eğitiminde birtakım becerilerin oluşması tabii ki yeterli değildir. Bu becerilerin yanı sıra çalgı eğitimi alabilmek için iyi işiten bir müzik kulağına ve çalgı çalabilmek için fiziksel yeterliliğe ihtiyaç vardır.

Çalgı eğitimi; bir çalgının çalınabilmesinde uygulanan, yöntemler bütünüdür. Bireysel olarak yapılan çalgı eğitiminde öğrencilere, çalgısını doğru teknikle çalma, çalışma süresini verimi arttıracak şekilde ayarlama, müzik kültürlerini çalgısı yoluyla iyi şekilde kavratma ve müzikal becerilerini arttırmaya yönelik çalışmalar çalgı eğitiminin amaçlarıdır (Parasız, 2009, ss.19).

Bu kapsamda bağlama çalgısının mesleki müzik eğitimde yer bulması ile ilgili olarak Yener (2009); “Gazi Üniversitesi’nin Müzik Öğretmenliği bölümümde 1974-1975 eğitim öğretim yılında bağlamanın dönemlik çalgı, sonrasında ise ana çalgı olarak müfredatta yer aldığı ve Gazi Üniversitesinden sonra da İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı ile Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi ’de bağlama dersini ana çalgı dersi olarak müfredatlarına eklemiştir” çıkarımlarında bulunmuştur. (ss.699-700).

Gerek mesleki bağlama eğitimi gerek özenen müzik eğitimi veren kurumlardaki bağlama eğitimi genellikle meşk yöntemi ve usta-çırak ilişkisiyle sürdürülmüştür. Gereklik durumuna göre notasyon sisteminin de kullanıldığı öğretimde deşifre kullanılarak öğretim sağlanır.

Bağlama Terminolojisi

Terminoloji bir sözlükten ziyade terimlerin açıklandığı terim bilimidir. Özellikle aynı meslek dalında çalışan insanların ortak bir terminoloji kullanıyor olması o meslek grubundaki işleri kolaylaştırır. Bu yüzden hem icra ettiğimiz meslekte kendimizi geliştirme hem de talep edilen ihtiyaçlara geri dönüt verebilme anlamında mesleki terminolojiye hakim olmak, mesleğin sürekliliği ve ortaya çıkacak olan ürünlerin kalitesi açısından büyük önem taşır. Terminolojide karşılaştığımız terimlerin tanımı o mesleğe özgü bir tanımdır diyebiliriz. Meslek dışındaki bireylerin aynı terimi anlaması veya meslek grubundaki kişiler ile aynı şeyi anlaması beklenemez. Bu yüzden mesleki alanlarda kullanılan terimler yalnızca o mesleği icra eden kişiler tarafından anlaşılır ve kullanılabilir. Sonuç olarak belirli bir meslek grubunda kullanılan terimlerin tamamına mesleki terminoloji denir.

Her meslek alanında olduğu gibi mesleki terminoloji, müzik alanında da oldukça önemli bir yere sahiptir. Müzik terminolojisi, aynı dili konuştuğumuz insanlar ile daha sağlam iletişim kurmamızı sağlar. Fakat günümüze kadar müzik alanında yeterli bir terminolojinin oluşturulmaması veya oluşturulamaması, Türk Müzik eğitiminin sistematik bir şekilde ilerlemesine engel teşkil etmektedir.

Gelenekselliğin bir gereği olarak, geleneksel müziklerin kendi içlerinde terminolojilerini korumaları, otantik yapılarının devamı açısından önemlidir. Türk Müzik türlerinin, özellikle eğitim alanında bütün müzikçilerin kabul edeceği, yadığamayacağı bir terminoloji kullanılması sağlanmalı, daha evrensel ve çağdaş yapıda ortak müzik terminoloji sözlüğü yaratılmalıdır (Pelikoğlu, 2011, ss.87).

Bağlama çalgısının mesleki müzik eğitimi alanına geçmesi ile birlikte, müzik terminolojisinin alt dalı diyebileceğimiz bağlama terminolojisine ihtiyaç doğmuştur. Mesleki bağlama eğitiminde özellikle meşk yönteminin kullanılması durumunda usta ve çırağın aynı

terimleri kullanıp anlamaları beklenir. Bir alana özgü terminolojinin kullanılmasının, o alana dair eğitimin daha sistematik ve planlı olmasına sebep olur.

İlgili Araştırmalar

Ayyıldız (2020) yazmış olduğu makalesinde; süslemelerin halk müziğinde işlevinin nasıl bir rol oynadığını tartışarak Türk halk müziğinin ornamental çerçevesini bir nebze olsun ortaya çıkarmak ve bu çerçeveden faydalanarak özellikle tavır, üslup, notasyon, eğitim ve toplu icraya yönelik bazı önermeler yapmayı amaçlamıştır. Yazarımız Türk Halk Müziğinde bir takım terminolojik sorunların olduğuna değinerek bu sorunlara çözüm aramıştır. Bu çalışmanın kapsamlı bir bağlama terminoloji çalışması olmaması çalışmamız ile farkını ortaya koymaktadır.

Yener (2016) yapmış olduğu çalışmada; bağlama eğitiminde kullanılan tavırlarda sağ elin üstlendiği rolü sınıflandırarak bağlama eğitiminde kullanılmasının, bağlama eğitimi sırasında daha etkili olacağını savunmuştur. Yazarımızın veri toplama tekniği çalışmamız ile benzerlik gösterse de sadece sağ el terimlerinin ele alınması çalışmamızdan farkını göstermektedir.

Karkın & Haşhaş (2014) yapmış olduğu çalışmada; Türk halk müziği terminolojisi, türlerin sınıflandırılması ve ayak kavramı ele alınmıştır. Yazarların çalışma çerçevesinde yaptıkları bilimsel araştırmalar sonucunda; bahsi geçen konuların birçok yönden sorunlu olduğunu tespit etmişlerdir. Sonuç olarak araştırmacılar; Türk halk müziği dersinin özellikle mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda belli bir standart haline getirilmesinin ve kuramsal çerçeveye oturtulmasının, eğitim-öğretimin sürekliliği açısından gerekli olduğu çıkarımına ulaşmışlardır ve konu ile ilgili önerilerde bulunmuşlardır. Araştırmanın yönteminin doküman analizi olması, çalışmamızdan başlıca farklılığını ortaya koymaktadır.

Karkın, Pelikoğlu & Haşhaş (2014) yapmış oldukları çalışmada; bağlama çalgısının tarihini, yöreden yöreye farklılıklar gösteren ve bağlama çalgısına özgü olan tavırları ve öğretimini incelemişlerdir. Araştırmacılarımız örneklem olarak; Ankara, Zeybek, Yozgat, Konya, Teke, Aşıklama ve Karşılama tavırlarını almışlardır. Bu doğrultuda ele alınan tavırlar mızrap yönleri açısından yorumlanmış ve her tavır için tavırlı-tavırsız halk ezgilerinden örnekler verilmiştir. Çalışmanın özellikle bağlama tavırları üzerine yapılmış olması, çalışmamızdan başlıca farkını ortaya koymaktadır.

Koçak (2004) yapmış olduğu yayınlanmamış yüksek lisans tezinde; yazarımız birçok kaynak taramış ve 951 adet terime ulaşmıştır. Ulaştığı terimleri yazmış olduğu yüksek lisans tezinde ortak paydada toplayarak Türk Halk Müziği terminolojisi oluşturmuştur. Yazarımızın

yapmış olduğu yüksek lisans tezinde alan araştırma yöntemini kullanması çalışmamızdan başlıca farkını ortaya koymaktadır.

Çınar (2019) yapmış olduğu çalışmada; THM terminolojisinin biçimleniş sürecinde Sarısözen'in rolü nedir? sorusuna yanıt ararken, Sarısözen'in kullanmış olduğu terminoloji üzerinden bugün kullanmakta olduğumuz THM terminolojisine bir bakış ve ilgili alan adına tartışma sağlamıştır. Yazarın çalışmada bağlama çalım terimleri bir taslak haline getirmeyişi çalışmamızdan başlıca farkını ortaya koymaktadır.

Bozkaya (1988) yapmış olduğu yüksek lisans tezinde; müzik terminolojisinin genel durumunu ve karşılaştığı sorunları ortaya koyarak çözüm önerileri sunmayı amaçlamıştır. Bunun için ilk önce Cumhuriyet öncesi dönemde kullanılan terimler incelendikten sonra Cumhuriyet döneminde kullanılan terimler analiz edilmiştir. Terminolojiye yön veren kişiler ile görüşmeler yapan yazar, alanla ilgili yeterli çalışmanın olmadığı, yeterli bir terminolojiye sahip olunmadığı ve çözüm bekleyen sorunların olduğu sonucuna varmıştır. Yazar araştırmayı betimsel yöntem olan kaynak tarama modelinde yapmıştır. Bu nedenle çalışmamızdan yöntem açısından da benzerlik göstermektedir.

Çoğullu (2010) yapmış olduğu İngilizce doktora tezinde; bağlama icrası esnasında kullanılan icra tekniklerini klasik gitar enstrümanının icrasına uyarlayarak klasik gitar için yeni teknikler oluşturmaya çalışmış ve bu teknikleri göz önünde bulundurarak klasik gitar için yeni repertuar oluşturmaya çalışmıştır. Çoğullu; bu çalışmada deneysel yöntem kullanarak bağlama çalgısında kullanılan teknikleri gitar çalgısına uyarlamaya çalışmıştır. Çalışmanın deneysel modelde yapılması ve çalım tekniklerinin gitara uyarlanması, çalışmamız ile farkını ortaya koymaktadır.

Başbuğ (2020) yapmış olduğu doktora tezinde; bağlama çalım metotlarında karşılaşılan farklı terim ve simgelerin bağlama eğitime yansımalarını tespit etmeye çalışmıştır. Alanyazında olan metotları inceledikten sonra aynı anlama gelen terim ve simgelerin farklı adlandırılma durumunu tespit etmiş ve konu ile ilgili çözüm önerisi sunmuştur. Başbuğ; çalışmasını betimsel modelde kaynak tarama yöntemini kullanarak tamamlamıştır. Çalışmamız ile yöntem açısından benzerlik gösteren bu çalışma, evren ve örneklem bakımından birbirinden farklıdır.

Demirbaş (2020) yapmış olduğu yüksek lisans tezinde; telli ve yaylı Türk Halk Müziği çalgıları ile beste yapacak kişilerin kullanılabilir bir enstrümantasyon oluşturmaya amaçlamıştır. Telli çalgılar başlığı altında yazar, bağlama ailesinin tanımını yapmış olup kalıplaşmış bağlama terimlerini çalışmasında açıklamıştır. Demirbaş'ın, çalışmasında gözlem ve inceleme yöntemini kullanması, çalışmamızdan başlıca farklılığını göstermektedir.

Bu sebeptendir ki mesleki bağlama eğitiminin sürekliliği ve kalitesi açısından ortak bir terminoloji oluşturmaya yönelik araştırmalar bu alanyazın açısından önem taşımaktadır. Yine bu paralelde yapılan araştırmaların genellikle ilgili alanyazına dayanarak yürütüldüğü ve alan tarama yöntemiyle doğrudan icracıların kapsam dahiline alındığı bir araştırmanın yapılmadığı anlaşılmaktadır ki bu anlamda yapılan bu araştırmanın yöntem açısından alanyazınla ilgili bu bağlamdaki boşluğa katkı sağlayabileceği düşünölmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırma Yöntemi

Araştırma, nitel araştırma desenlerinden biri olan olgubilim (fenomenoloji) çalışmasıdır. Alanda uzman kişiler olgubilim çalışmalarını; farkında olduğumuz fakat daha ayrıntılı ve derinlemesine bilgi sahibi olmadığımız bölümlere odaklandığımız çalışmalar olarak tanımlamaktadırlar.

Olgubilim (fenomenoloji) desenini kullanan çalışmaların amacı, insanların belli bir olgu (fenomen) ya da gerçeğin belirli bir yönünü kavrama, onunla ilgili yorumda bulunma ya da anlamlandırmada kullandıkları farklı yolları aramaktır. Bu arayışla beraber olgular üzerinde anlamlar ortaya çıkarılır ve bu anlamlar kategorilere göre sınıflandırılır (Çepni, 2010, ss.104).

Bu çalışmada olgubilim deseni kullanılarak araştırma sürecinde oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla bağlama eğitiminde kullanılan fakat henüz literatürde yer almayan bağlama çalım terimlerini mesleki müzik eğitime kazandırmayı amaçlamıştır. Yine bu paralelde ortak kullanılan fakat farklı olarak isimlendirilen çalım terimleri de tasnif edilerek raporlaştırılmıştır.

Evren ve Örneklem

Bu çalışmada araştırmanın evrenini Türkiyede bulunan ve mesleki müzik eğitimi veren lisans düzeyi eğitim kurumlarındaki bağlama eğitimcileri oluşturmaktadır. Bu evrenin tamamı ile görüşme yapma olanağının tam olarak mümkün olmaması ve içerisinde bulunulan pandemi dönemi nedeni ile evren içerisinde Doğu Anadolu bölgesinde bulunan ve mesleki müzik eğitimi veren lisans düzeyi eğitim kurumlarındaki bağlama eğitimcileri örneklem olarak seçilmiştir. Bu örneklemi oluşturan bağlama eğitimcileri gönüllülük esasına dayalı olarak çalışmaya dahil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Nitel araştırmalar, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül biçimde ortaya konulmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2000, ss.19). Bu sebeptendir ki araştırma sürecinde bütüncül bir biçimde veri toplamaya en

uygun teknik görüşme tekniğidir. Yapılandırılmış görüşme, önceden uzman kişiler eşliğinde kesin olarak belirlenen soruların görüşme yapılan kişilere eşit süre verilerek uygulanan bir görüşme türüdür. Köse'ye (2010) göre; soruların kelimeleri ve düzenlenişi aynı olduğu için cevaplayanlar arasında gerçek farkı gösteren karşılaştırmalar yapılabilir. Bu bakımdan yapılandırılmış görüşmeler güvenilir olduğu için yapılandırılmış görüşmelere itibar edilir (ss. 147).

Bu teknik doğrultusunda kullanılan veri toplama aracı ise yarı yapılandırılmış görüşme formudur. Dolayısıyla bu araştırmada, araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan ve tamamı açık uçlu sorulardan oluşan yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Eğitimcilerin bilgileri doğrultusunda görüşmeler kayıt altına alınmıştır (EK 1).

Süreç

Mesleki bağlama eğitiminde karşılaşılan sorunları tespit etmek amacı ile öncelikle genel bir alanyazın taraması yapılarak alana hakimiyet kazanılmıştır. Yapılan literatür taraması sonucunda, alanda çalım terimlerine yönelik standart isimlendirme olmadığı saptanmıştır.

Mesleki bağlama eğitiminde kullanılan bağlama çalım terimlerini tespit etmek amacı ile veri toplamak için yarı yapılandırılmış görüşme formunun kullanılmasına karar verilmiş ve görüşme formu için uzman kişiler eşliğinde hazırlanan soru havuzunu analiz ederek araştırma için en uygun sorular seçilmiştir. Hazırlanan formun geçerliliği test edilerek veri toplama aracının son hali verilmiştir.

Mesleki bağlama eğitiminde kullanılan bağlama çalım terimleri alanyazında geçen ve geçmeyen terimler olarak ikiye ayırdıktan sonra, uzman kişiler eşliğinde hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formu alanda uzman ve mesleki müzik eğitimi almış olan bağlama eğitimcilerine uygulanmıştır. Görüşme sonucunda elde edilen verilerin, araştırmanın amacına ve alt amaçlarına uygun şekilde analizi yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Görüşmeler sonucunda elde edilen veriler, araştırmada ortaya konulan alt problemlerle uygun şekilde sınıflandırılmış, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmak için içerik analizleri yapılmıştır. Şahin'e (2010) göre; içerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır.

Bu bağlamda; alan araştırması sonucu alan uzmanlarından toplanan veriler sınıflandırılmış ve bağlama eğitiminde kullanılan fakat alanyazında henüz yer edinmemiş

terimler analiz edilerek açıklamalarıyla birlikte raporlaştırılmıştır. Yine bu süreçte yine alanyazında bulunmayan fakat uzmanlar tarafından farklı isimlerle adlandırılan terimler de tasnif edilip araştırma sonucuna yansıtılmıştır.

Araştırmacı Rolü

Araştırmacı bu çalışmada, öncelikle mesleki bağlama eğitiminde karşılaşılan sorunları tespit edebilmek için genel alanyazın taraması yapmıştır. Yapılan tarama sonucunda mesleki bağlama eğitiminde bağlama çalım terimlerinin belli bir standartta olmadığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda alanyazında bulunmayan bağlama çalım terimlerini tespit etmek için, daha önceden uzman kişiler eşliğinde hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu alanında uzman eğitimcilere uygulanmıştır. Görüşmeler sonucunda araştırmacı elde edilen verileri analiz etmiş ve önerilerde bulunmuştur.

Geçerlik ve Güvenirlik

Çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılacak olan yarı yapılandırılmış görüşme formunda kullanmak için hazırlanan soru havuzundan, araştırmaya en uygun sorular seçilerek taslak form oluşturulmuştur. Hazırlanan görüşme formunun geçerliliğini test etmek için alanında uzman olan mesleki bağlama eğitimcileri ile soruların uygun olup olmadığı test edilmiştir. Bu bağlamda hazırlanan taslaktaki sorular uzmanlar tarafından denetlenmiş kullanılması gereken, çıkarılması gereken ve düzeltilmesi gereken sorular tespit edilmiş ve taslak form son haline getirilerek tekrar uzman görüşüne sunulmuştur. Bu çalışma sonunda yarı yapılandırılmış görüşme formunun geçerliği test edilmiş ve kullanıma hazır hale getirilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın temeli olan “uygulamada fiili olarak kullanılan fakat alanyazında bulunmayan bağlama çalım terimlerinin tespit edilmesi ve mesleki müzik eğitimine kazandırılması” amacına ve bu doğrultuda oluşturulmuş alt amaçların bulgularına yer verilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Mute Tekniği-Perdeleme-Gölgeleme

Sağ elin kenar kısmı ile orta eşiğin kapatılması sonucunda tel çekerek ses elde etme tekniğine “Mute Tekniği” denir. Mute tekniği kullanılırken baş, işaret ve orta parmaklarla tellerin çekilmesi sonucunda ses çıkartılır. Bu sayede daha net ve belirgin bir ses yerine daha kapalı ve boğuk bir ses elde edilir.

Yapılan araştırma ve elde edilen verilerin analizi sonucunda; bu tekniğin yörelerin birçoğunda aynı şekilde kullanıldığı fakat farklı isimlendirmelerin olduğu görülmüş ve ilgili alanyazında bulunan mute tekniğinin farklı bölgelerde “perdeleme veya gölgeleme” olarak da adlandırıldığı bilgisine ulaşılmıştır.

Şekil 1. *Mute Tekniği*

Tel Ayırma-Kıstırma

Sürmeli (Yozgat) tavrının en önemli özelliklerinden birisi hançerleme tekniğinin bağlamaya yansımadır. Hançerleme (hançere) tekniği insan sesinin titreterek nağme yapmasına denir. Hançerleme tekniğini bağlamaya aktarmanın en kolay yolu ve en yakın yolu

ise kuşkusuz bağlamada tril yapmaktır. Tril; sağ elin tarama yaparken sol elin ise aynı anda bir notanın önündeki notaya hızlı bir şekilde çarpma yapması sonucunda oluşmaktadır.

İcracıların tril yaparken bazı durumlarda çarpma yapamamasından dolayı kıştırma tekniğini kullandıkları görülmüştür. Çarpma yapılacak ses ile ana sesin, 2 parmak kullanarak ayırılması sonucunda oluşan kıştırma tekniği genellikle çarpma yerine kullanılmaktadır.

Yapılan araştırma ve elde edilen veriler sonucunda; “kıştırma tekniği” ile “tel ayırma tekniğinin” aynı anlamda kullanıldığı görülmüştür. İlgili alanyazında kıştırma adı ile var olan tekniğin, bazı eğitimci ve icracı tarafından tel ayırma olarak adlandırıldığı; yapılan çalışma sonucunda analiz edilmiştir.

Şekil 2. *Tel Ayırma Tekniği*

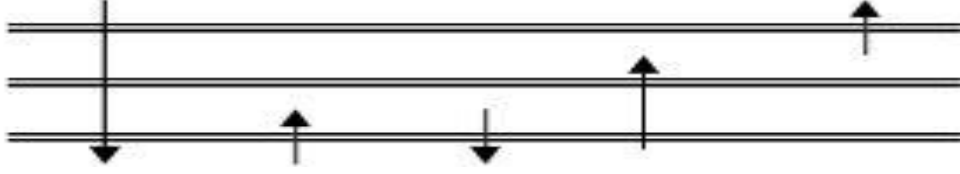
Takma Tezene-Yumuşatma

Konya tavrı icrası 3 aşamadan oluşmaktadır. İlk olarak icracı tüm tellere üstten aşağı doğru bir vuruş sergiler ve sonra alt telde çarpma hareketini yapar. Son olarak en üst telde (sol) “takma” yapılır. Takma hareketi; “taktırma, takma tezene” gibi isimlerle de anılmaktadır.

Alanında uzman eğitimciler ile yapılan görüşmeler sonucunda; Konya tavrının öğrenciye aktarımı sırasında, takma hareketinin daha iyi anlaşılması ve önemini vurgulamak amacı ile bu tekniğe “yumuşatma” dedikleri de görülmüştür.

Yapılan araştırma sonucunda takma ve yumuşatma teriminin aynı anlamda kullanıldığı analiz edilmiştir.

Şekil 3. *Konya Tavrının Bağlama Telleri Üzerindeki Gösterimi.*

Şekil 4. *Konya Tavrı*

Şekil 5. *Takma Tezene Tekniği*

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Parmak Sürme

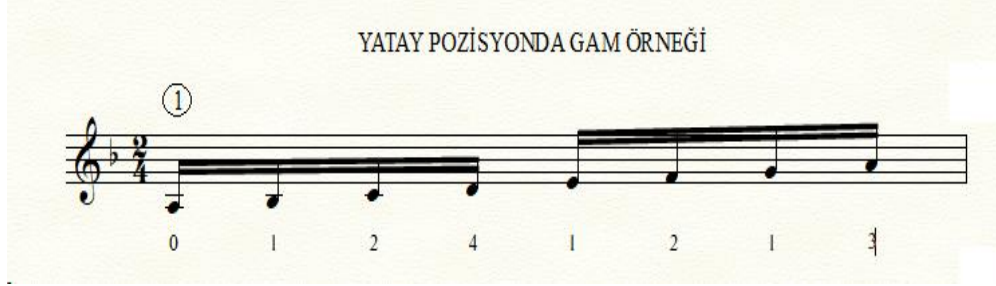
Uzun sap bağlamada pozisyon durumuna ve parmak numaralarına göre birçok farklı türde gam geçmek mümkündür. Bu hareketin temel amacı pes la notasından başlayıp sıralı bir şekilde tiz la notasına seyir yapmaktır. Bu hareketi uzun sap bağlamada yatay ve dikey pozisyonda, sadece alt tel gurubunu veya tüm tel guruplarını kullanarak geçmek mümkündür. İcracının, eserin sunduğu imkanlar doğrultusunda istediği şekilde gam geçmesi mümkündür.

Tel gurupları; 1-2-3 rakamlarının yuvarlak içinde yazılması ile gösterilmektedir. 1 alt tel gurubunu, 2 orta tel gurubunu, 3 üst tel gurubunu temsil etmektedir. Yuvarlak içinde olmayan ve notaların tam altına yazılan rakamlar ise o notaya hangi parmak ile basılacağını gösterir.

Bu hareketlere örnek verecek olursak;

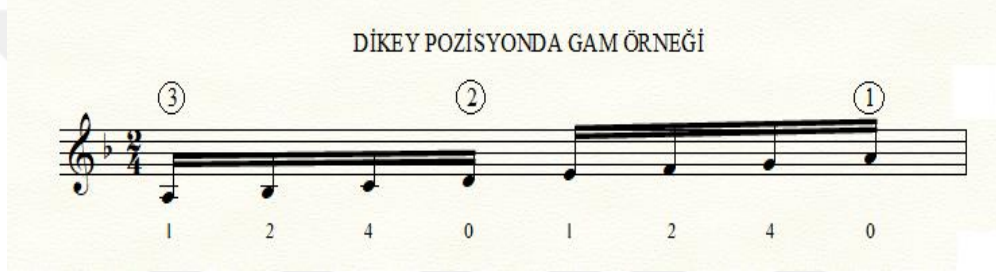
Yatay pozisyon için:

Şekil 6. Yatay Pozisyon İçin Gam Örneği

Dikey pozisyon için:

Şekil 7. Dikey Pozisyon İçin Gam Örneği

Çalınan eserlerde ölçü devamındaki pozisyon baz alınarak parmak numaraları değişiklik gösterebilir.

Yapılan araştırmada alanda uzman eğitimciler ile görüşmeler sonucunda; yatay ve dikey gam geçme pozisyonunun dışında, sadece 1. Parmağı (işaret parmağını) kullanarak alt tel gurubunda yatay pozisyonunda parmağı pes si notasından başlayarak tiz la notasına kaydırarak gam geçme tekniğinin varlığına ve bu tekniğin bazı eserlerde kullanıldığı bilgisine ulaşılmıştır. Bu hareketin icrasında sol el 1. Parmak kaydırma (glissando) tekniğini uygularken, sağ el ise tarama (tril) tekniğini uygular. Parmak kaydırma işlemi sırasında sol el tekniği bozulmadan kaydırmanın yapılması gerektiği uzmanlarca ifade edilmiştir. Bu hareket sonucunda doğru seslerin elde edilebilmesi için sağ ve sol el koordinasyonunun iyi seviyede olması gerekmektedir. Ayrıca tril işlemi sırasında zamansal olarak hiçbir aksamaya meydan verilmemesi gerektiği ve tril işleminin son notaya yani tiz la notasına sol elin işaret parmağı gelinceye kadar devam ettirilmesi gerektiği yine uzmanlarca vurgulanmıştır.

Şekil 8. Parmak Sürme Tekniği

Alanda uzman eğitimciler ile yapılan görüşmeler sonucunda bu tekniğe “parmak sürme” denildiği analiz edilmiştir. Alanyazında yapılan tarama sonucunda ise böyle bir terimin olmadığı anlaşılmıştır.

Parmak sürme yöntemine verilebilecek örnek eserlerden birisi “Somalı Zeybeği” dir ki bu eser üzerinde terimi tanımlamak daha kolay olacaktır. Yapılan incelemeler sonucunda Somalı Zeybeğinin 1. Ölçü 3. Kalıbında yazılı olan notaların genellikle parmak sürme yöntemiyle icra edildiği görülmüştür ki bu eser uzmanlarca da örnek olarak gösterilmiştir. Eserde, icracı notanın ilk iki kalıbında zeybek tavrını icra ettikten sonra 3. Kalıptaki gamı 0-1-1-2-4-1-2-4 parmak numaraları ile geçmek yerine sadece 1. Parmak ile pes si notasından tiz la notasına kadar 1. Parmağını alt tel gurubundan hiç kaldırmadan sürükleyerek getirir. Bu hareketi sağ el tril yaparak destekler. Aynı hareketi yine aynı eserin 2. Ölçü 3. Kalıbında da uygulamak mümkündür. Somalı Zeybeğinin yanı sıra bu hareketi bağlama icrası esnasında pek çok yerde kullanmak icracının inisiyatifinde olmasıyla beraber yapılan gözlemlerde daha çok altmışdörtlük nota geçişlerinde kullanıldığı görülmüştür.

Şekil 9. Somalı Zeybeği Adlı Eserin Notası

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 95
İNCELEME TARİHİ : 27.9.1977

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
EGE
KİMDEN ALINDIĞI

SOMALI ZEYBEĞİ

DERLEME TARİHİ

SÜRESİ :

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

Yarım Ay Tezene

Bağlama çalmak için iki farklı tezene tutuş şekli vardır. Bunlardan ilki tezenenin baş ve işaret parmaklarıyla tellere ve göğüs kapağına dik gelecek şekilde tutulmasıdır.

Şekil 10. 1. Tezene Tutuş Örneği

İkincisi ise tezenenin aynı şekilde baş ve işaret parmaklarıyla tellere ve göğüs kapağına doğru 50 ila 80 derecelik bir açıyla tutulmasıdır.

Şekil 11. 2. *Tezene Tutuş Örneği*

İcracıların bu iki tutuştan herhangi birini kullanması tamamen tercih meselesidir. Tezene tutuşunda tezene tutan elin dengeli olması icra açısından çok önemlidir. Tezene tutan elin dengesini sağlayabilmek için icracılar sağ elinin orta, yüzük ve serçe parmaklarını açarak tutuş sergilerler. Parmakların kapalı olarak tutulması bağlama çalımını ve sağ eli dengede tutmayı zorlaştıracaktır.

Şekil 12. *Parmakların Açık Gösterimi*

Yapılan alan araştırmasında alanda uzman eğitimciler ile yapılan görüşmeler ve araştırmalar sonucunda, icracının daha net olmayan yani buğulu bir ses elde etmesi için tezeneyi neredeyse tellere ve göğüs kapağına yan ve çapraz gelecek bir şekilde tuttuğu görülmüştür. İlk iki tutuş şeklinde sesler net bir şekilde duyulurken, bu tutuş şeklinde çıkan sesler daha buğulu bir ses tonunda gelmektedir.

Alanda uzman eğitimciler ile yapılan görüşmeler sonucunda, bu tutuş şeklinin nerelerde kullanılacağı icracının inisiyatifinde olmasıyla birlikte daha çok bozlak açışlarda buğulu ses

elde etmek için kullanıldığı ve bu tutuş şekline bazı eğitimcilerin “Yarım Ay Tezene” adını verdiği anlaşılmıştır.

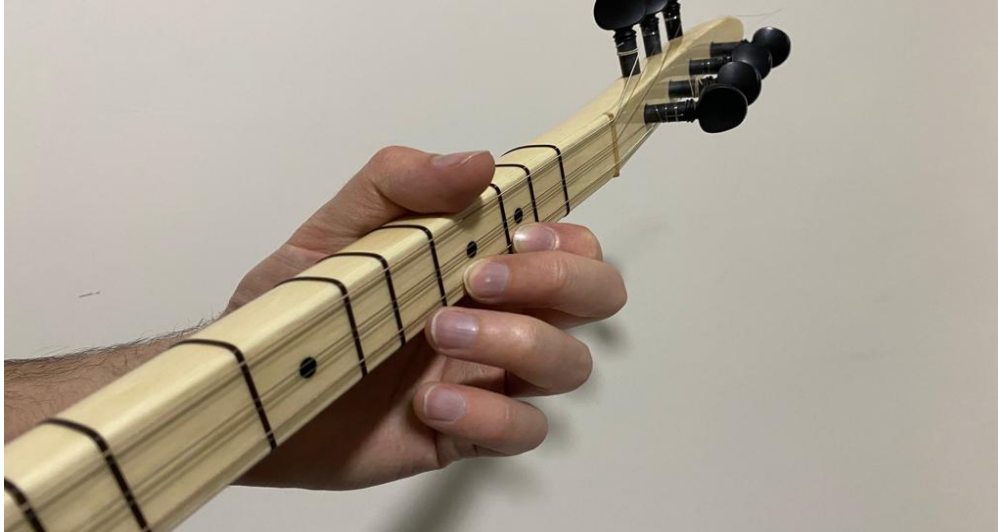
Şekil 13. *Yarım Ay Tezene Tutuş Örneği*

Yedirme

Doğru bağlama çalımının en önemli unsurlarından birisi notaları net bir şekilde icra edebilmektir. Notaları net ve temiz bir şekilde icra etmenin yolu ise iki elimize de bağlıdır. Sol elin dikkat edeceği nokta klavye üzerinde bulunan perdelerin üzerine basmamaktır. Buna ek olarak parmakların notaya basarken olabildiğince dik bir pozisyonda olduğuna ve sert bir baskı uyguladığına emin olunmalıdır.

Şekil 14. *Sol El Parmağının Notalara Dik Basım Örneği*

Sağ el ise doğru tezene tutuşunu sergiledikten sonra sol el ile doğru kombinasyonu yakalamalıdır. Sağ ve sol elin bu hareketleri yapması sonucunda kuşkusuz daha net ve temiz bir ses elde edilecektir.

Şekil 15. Doğru Tezene Tutuşu

Araştırmanın doğrultusunda, alanda uzman eğitimciler ile yapılan görüşmeler sonucunda, bağlama öğrencilerinin bağlama çalarken notaları sessiz ve güçsüz bir şekilde icra ettiğini gören bazı eğitimcilerin; “yedirek çal” veya “mızrabını yedir” ifadelerini kullandığı görülmüştür. Eğitimci bu ifadeler ile öğrenciye daha güçlü ve net bir şekilde icra etmesi gerektiğini bildirmektedir. Bu sayede çıkan seslerin daha net ve parlak olacağı beklenmektedir. Bu ifadelerden yola çıkarak yapılan görüşmeler sonucunda “yedirme” teriminin varlığına ulaşılmıştır.

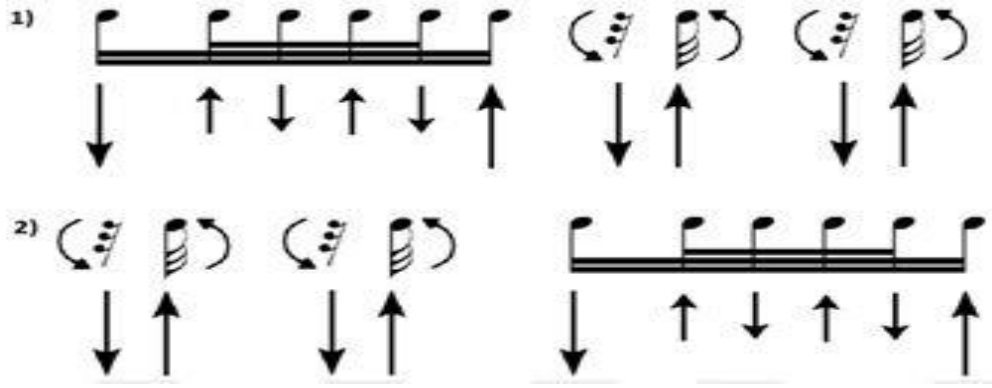
Daire Çizme (Çevirme)

Bağlama icrasında başta gelen tavırlar arasında; Zeybek, Konya, Kayseri, Silifke, Teke, Yozgat - Sürmeli gibi tavırlar öne çıkmaktadır. Bu tavırlar icra edilirken ait oldukları bölgelerin kültürel özelliklerini içlerinde barındırırlar.

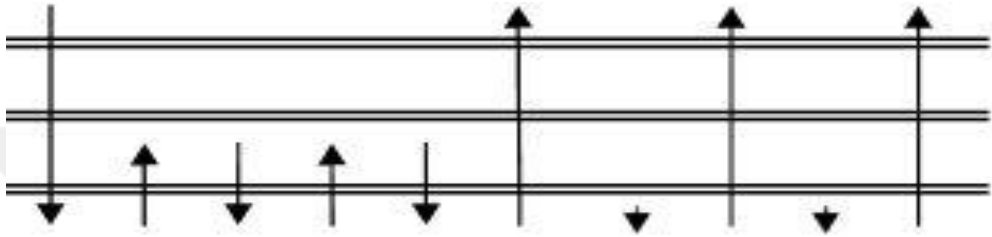
Tavır icrası esnasında tavrın daha rahat uygulanabilmesi ve icra edilen tavrın özelliklerini tam anlamıyla icra sırasında sergilemek için bir takım icra teknikleri uygulanır.

Kayseri tavrı tezene kalıbının (tril kümesi) Kayseri yöresinde iki zaman içinde kullanılıp, bir dörtlük sürenin tril, diğer dörtlüğün 16’lık es ve darplarla kullanılan şeklidir. Bu kullanım sırasında trilden sonraki kullanımda es ve darp uygulanırken tezene tutan elin bağlama göğsünde bir daire çizmesi tavrın daha rahat uygulanmasını sağlar (Kaya, 2011:298).

Şekil 16. Kayseri Tavrı

Şekil 17. Kayseri Tavrının Bağlama Telleri Üzerinde Gösterimi

Kayseri tavrı ırcasında yöre türkülerindeki ezgisel farkların nedeni ile tril kümesinin başta veya sonda olması gerekebilir veya sürekli es bulunan bölüm kullanılabilir (Kaya, 2011:298).

Yapılan görüşmeler sonucunda; özellikle Kayseri Tavrında tezene tutan elin bağlama göğsünde saat yönünde daire çizmesi hareketine “daire çizme” veya “çevirme” adının verildiği görülmüştür. İcracının bu hareketi yapmasının temel amacı tavrı daha rahat icra etmesidir. Bu hareketin sık olarak Kayseri Tavrında görülmesinin yanı sıra sık olmasa da Konya Tavrı icrasında da görülmesi mümkündür.

Şekil 18. Daire Çizme (çevirme) Örneği

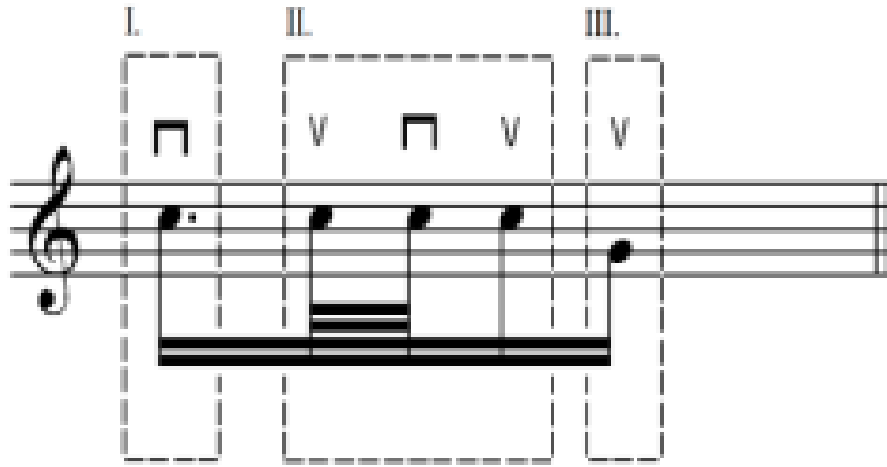

Geciktirme

Konya tavrının temelini oluşturan tezene kalıbı 3 bölümden oluşmaktadır. İcracı Konya tavrını icra ederken tüm tellere üstten aşağıya vuruş yaptıktan sonra alt telde çarpma yapar ve son olarak üst telde takma yaparak Konya tavrını tamamlamış olur. Üç bölümden oluşan Konya tavrının tüm bölümleri icra sırasında büyük önem taşımaktadır. Birinci bölümde noktalı onaltılık notanın tam anlamıyla icra edilmesi daha sonrasında alt telde çarpma yapılması ve son olarak üst tel gurubunda takma tezene yapılması Konya tavrının tam anlamıyla icra edilmesi için büyük önem taşımaktadır. Tezene vuruş yönleri sırasıyla şöyledir;

Birinci bölümde tüm tellere üstten aşağıya doğru bir kez vurulur. İkinci bölümde ise alt tel gurubunda alt üst mızrabı yapıldıktan sonra alt ve orta tel alttan yukarıya doğru çekilir. Son olarak üçüncü bölümde ise üst tel alttan yukarıya doğru çekilir. Ayrıca üçüncü bölümde üst telin alttan yukarıya doğru çekilmesine takma tezene adı verilir. İkinci bölümde ise alt telin hızlıca alt üst çalımına çarpma adı verilmektedir. Bu hareketler Konya tavrı haricinde de bağlama icrasının birçok bölümünde kullanılması mümkündür.

Şekil 19. Konya Tavrı

Konya tavrı icrasında karşılaşılan en büyük yanlışlardan birisi takma tezenenin net bir şekilde duyulmamasıdır. Karşılaşılan bir diğer yanlış ise birinci bölümdeki noktalı onaltılık notasının, süre değerinin daha altında icra edilmesidir. Yapılan görüşmeler sonucunda tezene kalıbının birinci bölümünün noktalı onaltılık olmasından dolayı çarpma bölümüne geçmeden önce öğrencinin bu süreyi beklemesi için eğitimcilerin ilk vuruşunu “geciktir” demesi üzerine “geciktirme” teriminin varlığına ulaşılmıştır.

Kesme

Bağlama icrasında sol el baş parmağının kullanımı oldukça yaygındır. Özellikle kısa sap bağlamada üst tel gurubunda do notasını icra ederken baş parmağın görevi oldukça fazladır. Uzun sap bağlamada baş parmağın kullanımı kısa sap bağlamaya göre daha az olsa da baş parmak kullanımı yaygındır.

Şekil 20. *Uzun Sap Bağlamada Baş Parmağın Kullanımı*

Araştırmanın doğrultusunda, alanda uzman kişiler ile yapılan görüşmeler sonucunda bağlamada baş parmağın kullanılması durumuna “kesme” isminin verildiği anlaşılmıştır. Yapılan görüşmelerde alanda uzman eğitimciler; icracının kesme hareketini istediği yerde kullanmasının mümkün olmasıyla birlikte bu hareketin mecburen kullanılması gerektiği yerlerinde var olduğunu görüşmeler sırasında bildirmiştir. Bu durumun en belirgin örneğinin ise “Elmaların Yongası” adlı eserde görüldüğü analiz edilmiştir.

Elmaların yongası adlı eserin birinci ölçüsünün dördüncü kalıbında bulunan mi, re, do notalarının Konya Tavrı ile sadece alt tel gurubunda icra edilmesi mümkün değildir. Bu yüzden bu kalıptaki do notası üst tel gurubunda baş parmak ile basılır ve bu esnada sağ el takma tezene tekniğini uygular. Bu tekniği eserde bulunan tüm mi, re, do notaları için uygulamak gerekir.

Şekil 21. *Elmaların Yongası Adlı Eserin Notası*

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1491
İNCELEME TARİHİ : 23_2_ 1978

YÖRESİ
KONYA

KİMDEN ALINDIĞI
AHMET ÖZDEMİR

SÜRESİ : ♩ = 84

DERLEYEN
YÜCEL PAŞMAKCI

DERLEME TARİHİ
1966

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKCI

ELMALARIN YONGASI

EL MA LA RIN YON GA SI
EL MA LA RIN İN CE SI
AS LA NI MAM MAN NAM MA NA MA NE Y
HAY DI SAĞ CE BİN BİN DE AY NA SI A MA
DI DI BİN DE DİR GON CA SI

Ezme

Enstrüman icrasında birden fazla süsleme tekniği vardır. Bunlardan birisi ise “vibrato” tekniğidir. Sol el parmağımızı bir notaya bastıktan sonra daha tizdeki başka bir notaya kadar aynı parmağımızı tel üzerinde kaydırmaya “vibrato tekniği” denir. Bu hareketi, sağ el tezene vuruşu yaparak destekler. Tezene vuruşundan sonra sol el parmağını tel üzerinden kaldırmadan ilk önce tiz notaya doğru hareket eder ve tekrar başlangıç noktasına geri döner. Bu hareket nota süresi boyunca devam eder.

Vibrato tekniği Batı Müziği sazlarının yanı sıra Türk Müziği sazlarından bağlamada da sıklıkla kullanılmaktadır. Bağlama icrasında tril, çarpma, çekme, kaydırma gibi birçok süsleme tekniği vardır. İncelenen birçok bağlama metodunda da vibrato (titretme) tekniğinin yaygın olarak kullanıldığı görülmüştür.

Bağlama icrasında vibrato tekniğinin kullanım amacı uzun süreli seslerin, tezene vuruşundan sonra uzamasını ve sesi titreterek süslemesini sağlamaktır. Bu hareket ilk notaya tezene vuruşu yapıldıktan sonra pes notadan tiz notaya doğru parmağın tel üzerinden kalkmadan nota süresi boyunca sürtme yapması ile gerçekleşir.

Yapılan araştırmalar ve alanında uzman eğitimciler ile görüşmeler sonucunda; özellikle kısa sap bağlamada si bemol 2 notasını si bemol notasıyla, do diyez notasını do diyez3 notasıyla ve fa diyez 3 notasını fa notası ile nota süresinin izin verdiği süre boyunca sürekli titretme tekniğine “Ezme” denildiği analiz edilmiştir.

Şekil 22. Si Bemol 2 Notasında Ezme Tekniği

Şekil 23. Do Diyez Notasında Ezme Tekniği

Şekil 24. Fa Diyez 3 Notasında Ezme Tekniği

Özellikle kısa sap bağlamada kullanılmasının yanı sıra diğer bağlama türlerinde de kullanımı mümkündür. Bu hareket; sol el parmağımızın si bemol 2, do diyez ve fa diyez3

notasına bastıktan sonra sağ elin tezene vuruşu ile başlar. Devamında yine aynı parmak ile si bemol, do diyez 3 ve fa notasına parmak sürülür. Bu hareket nota süresi boyunca bu notalar arasında devam eder. Bu hareket ayrı ayrı si bemol 2, do diyez ve fa diyez 3 notalarında yapılır.

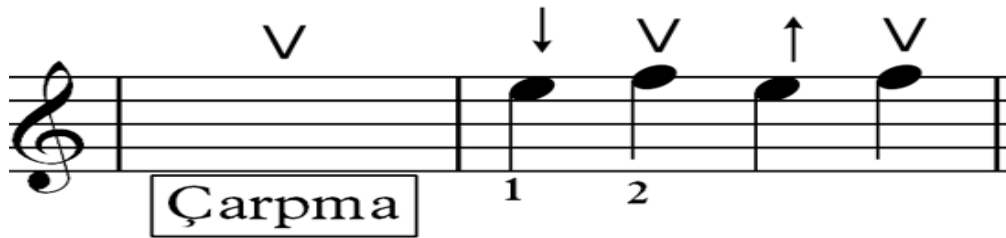
Ezme ve vibrato tekniklerinin arasındaki en belirgin farklardan ilki, vibrato tekniğinin pes notadan başlayıp tiz notaya doğru bir hareket sergilerken, ezme tekniğinin ise tiz notadan başlayıp pes notaya doğru hareket sergilemesidir. Bir diğer fark ise vibrato tekniğini tüm notalarda uygulayabilirken ezme tekniği sadece si bemol 2, do diyez ve fa diyez 3 notaları için geçerlidir.

Sızlatma

Bağlama icrasında bir diğer süsleme tekniği ise “çarpma” veya “vurma” adıyla bilinmektedir. Yapılan araştırmalara göre bağlama metotlarında çarpma isminin yaygın olarak kullanılmasıyla birlikte nota üzerinde gösterimi ise yaygın olarak “V” harfine benzer bir şekildedir.

Çarpma; tezeneyle veya tezenesiz elde edilen sesin hemen ardından parmağın tele çarpmasıyla yapılan bir süslemedir. Şekil 1’de görüldüğü üzere 1. Parmak mi notasına basılıyken tezene yukarıdan aşağıya doğru hareket eder ve ardından 2. parmak sert bir şekilde fa notasına vurur. Daha sonra aynı yöntem tezenenin aşağıdan yukarıya doğru çekilmesi ile tekrarlanır. Aynı hareket tek tezene darbesiyle de yapılabilir.

Şekil 25. Çarpma Tekniğinin Nota Üzerinde Gösterimi

Yapılan araştırma ve alanda uzman eğitimcilerle görüşmeler sonucunda özellikle kısa sap bağlamada si bemol 2 notasını farklı çeşitlerde süsleme tekniklerinin var olduğu görülmüştür. Ezme tekniğinin yanı sıra “sızlatma” tekniğinin de varlığına yapılan araştırmalar sonucunda ulaşılmıştır. Söz konusu tekniğin özellikle kısa sap bağlamada kullanılmasının yanı sıra diğer bağlama türlerinde de kullanımı mümkündür.

Yapılan araştırmalar sonucunda; kısa sap bağlamada si bemol 2 notasını süslerken önce sol el yüzük parmağıyla si natürel notasına basıp daha sonra orta parmakla si bemol 2 notasına

bastıktan sonra yüzük parmağıyla sürekli şekilde si natürel notasına çarpma yapılmasına “sızlatma” denildiği analiz edilmiştir.

Şekil 26. Sızlatma Tekniği

Çarpma yapılırken dikkat edilmesi gereken husus ise çarpmanın sert bir şekilde değil de telden çok uzaklaşmadan yumuşak bir şekilde si natürel notasına dokunulmasıdır. Sızlatma tekniğinin bu özelliği ise sızlatma ve çarpma tekniğini birbirinden kolayca ayırmanın başlıca yoludur. Sızlatma ve çarpma tekniklerinin bir diğer farkı ise; çarpma tekniği pes notadan başlayıp tiz notaya doğru hareket sergilerken, sızlatma tekniği tiz notadan başlar ve pes notaya doğru hareket sergiler. Bir diğer fark ise; çarpma tekniği bağlama icrasında istenilen yerde kullanılırken, sızlatma tekniğinin sadece si bemol 2 notasında kullanıldığı görüşmeler sonucunda analiz edilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sonuç

Araştırmanın bu bölümde elde edilen bulgular doğrultusunda sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

İlgili alanyazın taraması ve alanda uzman eğitimciler ile görüşmeler sonucunda, mesleki bağlama eğitiminde kullanılan aynı anlama gelen fakat farklı isimlendirmeleri bulunan çalma tekniklerinin olduğu anlaşılmış ve bu bağlamda 3 adet bağlama çalım terimine ulaşılmıştır. Bunların,

- 1- Mute tekniği
- 2- Tel ayırma tekniği
- 3- Takma tezene tekniği

olarak isimlendirildiği tespit edilmiş ve uzman görüşleri doğrultusunda bu terimlerin her birinin farklı bir tekniğe işaret ettiği anlaşılmıştır.

İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

İlgili alanyazın taraması ve alanda uzman eğitimciler ile yapılan görüşmeler sonucunda, mesleki bağlama eğitiminde fiili olarak kullanılan fakat ilgili alanyazında herhangi bir açıklaması bulunmayan bağlama çalma tekniklerinin olduğu anlaşılmış ve bu bağlamda 8 adet bağlama çalım terimine ulaşılmıştır. Bunların;

- 1- Parmak sürme
- 2- Yarım ay tezene
- 3- Yedirme
- 4- Daire çizme
- 5- Geciktirme
- 6- Kesme
- 7- Ezme
- 8- Sızlatma

olarak isimlendirildiği tespit edilmiş ve uzman görüşleri doğrultusunda bu terimlerin her birinin farklı bir çalma tekniğine işaret ettiği ve mesleki bağlama eğitiminde fiili olarak bu terimlerin kullanıldığı anlaşılmıştır.

Öneriler

Yapılan araştırmada elde edilen verilerin analizi sonucunda, birinci alt problemin bulguları doğrultusunda;

- 1- Türkiye genelinde aynı anlama gelen bağlama çalım terimlerinin var olduğu ve bunların ulusal çapta toplanıp karşılaştırılması gerektiğinin,
- 2- Aynı anlama gelen bağlama çalım terimlerinin karşılaştırma yöntemi ile analiz edilmesinin ve standart bir terminolojiye sahip olmasının,

mesleki bağlama eğitiminin sürekliliği açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Yapılan araştırmada elde edilen verilerin analizi sonucunda, ikinci alt problemin bulguları doğrultusunda ise;

- 1- Ulaşılan bağlama çalım terimlerinin, ilgili alanyazına kazandırılmasının,
- 2- Mesleki bağlama eğitiminde standart terminolojinin kullanılmasının,
- 3- Fiili olarak bölgelerde kullanılan çalım terimlerinin yapılacak alan araştırmaları ile toparlanmasının

mesleki bağlama eğitiminin sürekliliği açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Yine bu doğrultuda;

- 1- Yapılan çalışmanın genişletilerek, Türkiye genelinde daha fazla bağlama çalım terimine ulaşılması,
- 2- Görüşmelerin sadece mesleki bağlama eğitimi veren kişilerle değil, yöresel anlamda bağlama icra eden kişilerle de görüşülmesinin,

ilgili alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Arseven, V. (1992). *Türk halk müziğinin ezgisel yapısı üzerine, Türk halk müziğinde çeşitli görüşler*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Başbuğ, Ç. (2020). *Bağlama metotlarında/kitaplarında görülen farklı terim ve simgelerin bağlama eğitiminde kullanılma durumları* (Tez No. 633497) [Doktora tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Bozkaya, İ. (1988). *Günümüz Türkiye'sinde müzik terminolojisi ve sorunları* (Tez No. 6604) [Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi-Bursa]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Büyükyıldız, H. Z. (2015). *Türk halk müziği ulusal Türk müziği* (1. baskı). Arı Sanat.
- Çepni, S. (2010). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Akademi Kitabevi.
- Çoğullu, T. (2010). *Bağlama tekniklerinin klasik gitar icrasına uyarlanması* (Tez No. 264417) [Doktora tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Demirbaş, T. (2020). *Enstrümantasyon açısından telli ve yaylı Türk halk müziği çalgıları* (Tez No. 618853) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kaya, G. E. (2011). *Bağlama Metodu*. (3. Baskı). Ege Üniversitesi Basımevi Müdürlüğü.
- Köse, E. (2010). Bilimsel araştırma modelleri. R.Y. Kıncal (Ed.) *Bilimsel araştırma yöntemleri* içinde (ss. 97-119). Nobel Yayın Dağıtım.
- Özbek, M. A. (2014). Türk halk müziği ve türküler. *Yeni Türkiye Dergisi*, 57, (ss. 984-993).
- Parasız, G. (2009). *Keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş türk müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik olarak oluşturulan alışturmaların etkililik ve işgörüsellik yönünden incelenmesi*. (Tez No. 239242) [Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Pelikoğlu, M. C. (2010). Türk müziğinde terminoloji sorunu: geleneksel Türk halk müziği ve geleneksel Türk sanat müziğine yansımaları. *Sanat, Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Dergisi*, 18, 81-88. Erişim adresi <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/29013>.
- Şahin, Ç. (2010). Veri Toplama Teknikleri. R. Y. Kıncal (Edt.), *Bilimsel araştırma yöntemleri*, (ss.121-179). Nobel Yayın Dağıtım.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi*. Önder Yayınları.
- Yener, S. (2009). “Geçmişten Geleceğe Bağlama” [Bildiri] Aynur Koçak (Ed.). Halk Müziğinde Çalgılar Uluslararası Sempozyum Bildirileri, 14-16 Aralık 2007, (ss.694-705). Motif Vakfı Yayınları.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2000). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. baskı). Seçkin Yayınları.

EKLER

EK-1. Görüşme Formu

GÖRÜŞME FORMU

SORU	
1.	Bağlamada çalım tekniklerini öğretirken icra özelliklerini vurgulayan terimler kullanır mısınız? Evet () Hayır ()
Birinci soruya verdiğiniz cevap şayet evet ise aşağıdaki soruları cevaplandırınız	
2.	Literatürde olmayan veya ne anlama geldiği yazılı olarak açıklanmamış icra terimleri var mıdır? Bildiğiniz ya da kullandığınız. Evet () Hayır ()
İkinci soruya verdiğiniz cevap şayet evet ise aşağıdaki soruları cevaplandırınız.	
3.	Literatürde yer almayan terimler ve bu terimlerin açıklamaları nelerdir?
4.	Literatürde sizin kullandığınızdan farklı isimle geçen terimler var mıdır? Evet () Hayır ()
Dördüncü soruya verdiğiniz cevap şayet evet ise aşağıdaki soruları cevaplandırınız.	

5. Sizin kullandığınız, fakat literatürde sizin kullandığınızdan farklı isimle geçen terimler ve karşılıkları hangileridir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı-Soyadı: Oğuzhan Şafak KURT

Uyruğu: T.C

Doğum Tarihi-Yeri: [REDACTED]

Email: [REDACTED]

EĞİTİM

Lise: Erzurum Güzel Sanatlar Lisesi (2010-2014)

Lisans: Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü (2015-2019)

Yüksek Lisans: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (2019-2022)

İŞ DENEYİMİ

Erzurum Halk Eğitim Müdürlüğü (2017-2019)

Esta Müzik Akademi (2019 -)

